ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIX. ČÍSLO 11 NOVEMBER 2021

Ochota

Farský kalendár - Výročie pátra Jozefa Bednárika - Misijná nedeľa
Áno Bohu - Prameň ochoty - Pomoc vo farnosti - Služba chorým

Charita - dom sv. Vincenta v Prievidzi, október 2021

Ochota poslúžiť

Vedúci pracovnej skupiny sa pýta chlapov: „Chlapi, ktorí budete dnes jesť?“ Prihlásil sa Dežo: „Pán vedúci, ta ja by som niečo zjedol!“ „Chlapi, a ktorí budete dnes chcieť aj piť?“ Znova sa prihlásil Dežo a hovorí: „Ta ja by som aj niečo vypil!“ „A chlapi, ktorí budete dnes niečo aj robiť?“ pýta sa majster. A Dežo na to: „ Chlapi, šak sa prihláste i vy, nech sa nehlásim furt len ja!“

Niekedy sa možno aj my podobáme Dežovi, ktorý je „ochotný“, keď má z toho nejaký úžitok. Keď však už ide o nejakú službu, pomoc druhému, až takí ochotní nie sme. Častokrát máme skúsenosť s ochotou /neochotou druhých.

Ideme napr. do obchodu a predavačka sa hneď opýta, ako nám môže pomôcť, čo potrebujeme, ako nám môže poradiť. Odporučí nám, čo by bolo pre nás najlepšie, najvýhodnejšie... A my sa cítime príjemne, radostne, usmievame sa a sme vďační, že máme pri sebe ochotného človeka. Do toho obchodu sa radi vrátime aj nabudúce a odporučíme ho aj iným, lebo máme dobrú skúsenosť s ochotným personálom.

No niekedy zažijeme doslova katastrofu, keď sa nám nemá kto venovať a ak nakoniec niekto sa objaví, tak je „samá ochota“. Sme z toho znechutení, sklamaní, možno aj nahnevaní a povieme si, že do toho obchodu viac nevstúpime.

Je dobré mať okolo seba ľudí ochotných pomôcť, poslúžiť. Aj keď mnohí hovoria, že táto vlastnosť sa spomedzi ľudí pomaly vytráca, sami sa presviedčame, že to tak celkom nie je. Veď stačí si spomenúť na nedávnu návštevu pápeža Františka na Slovensku. Koľkí dobrovoľníci boli ochotní obetovať svoj čas, svoje schopnosti a talenty, aby nimi poslúžili a pomohli pútnikom pri tejto historickej udalosti! Vďaka im za to.

Zároveň je to povzbudenie aj pre nás, aby sme i my v rámci našich možnosti boli ochotní dať sa do služby druhým. A pre všetkých nech platia slová 108. žalmu: *„Ochotné je moje srdce, Bože, ochotné je moje srdce: budem ti spievať a hrať.“*

Marek Sabol, farár

Farnosť vydala kalendár venovaný Mariánskemu kostolu

Každý ho má doma, teraz už často aj so sebou v mobile. Rozdeľuje náš čas do väčších celkov vďaka určitým astronomickým kritériám. Rok, mesiace, týždne, dni. Pre potešenie, spomienky, pracovné potreby, prezentáciu umenia či iné dôvody vychádzajú kalendáre od výmyslu sveta.

Naša farnosť má novinku – kalendár na rok 2022, ktorý je venovaný Kostolu Nanebovzatia Panny Márie. Chcem vás prostredníctvom neho pozvať nahliadnuť do „kútov“ tohto chrámu - možno niektorých i nepoznaných. Pre mňa boli tiež zaujímavým odhaľovaním neznámeho (alebo známeho iba tak „z videnia“).
Postupné prekladanie listov vás prevedie históriou pútí na náš Mariánsky vŕšok aj samotného kostola a diel v ňom inštalovaných. Obrazom a textom sa vám prihovoria aj niektorí svätí so svojimi osudmi.
November v kalendári symbolizuje fragment zo súsošia očistca. *„V slovenskom prostredí sú sochárske diela tohto druhu ojedinelé, porovnateľné je súsošie Očistca v hornom kostole Kalvárie v Banskej Štiavnici a nie je vylúčené, že obe diela boli vytvorené v jednej rezbárskej dielni niektorého zo stredoslovenských banských miest.“* Toľko z textu na novembrovej strane.
Pri tvorbe kalendára sa stretli ľudia zapálení pre svoju prácu - obrazovú i textovú. Stretla sa v ňom odhodlanosť a kreativita spojená s fundovanosťou. Výsledkom mnohých hodín tvorby je jeho vysoká úroveň. Radosť z kalendára sa umocňuje tým, že výťažok z vašich príspevkov pôjde na rekonštrukciu, opravy a reštauračné práce Kostola Nanebovzatia Panny Márie.
Prajem vám, nech vám kalendár slúži a robí radosť obrazmi, textom aj časťou cirkevného kalendára po celý rok 2022.

Za kolektív autorov
Mária Melicherčíková

Ružencové bratstvo si volilo nového horliteľa

Nedávno vstúpil do večnosti dlhoročný horliteľ Ružencového bratstva pri Kostole sv. Bartolomeja, Ing. Konstantin Pogorielov. Príznačne sa tak stalo v čase, keď sa mu končilo volebné obdobie pre túto funkciu. S malým oneskorením, 3. 10. 2021, prebehla voľba nového horliteľa.

Do volieb vstupovala len jedna kandidátka. V tajnom hlasovaní prítomných horliteliek a horliteľov ruží živého ružen-ca bola za novú horliteľku ružencového bratstva jednohlasne zvolená PhDr. Mária Suríková (47), ktorá dlhodobo pracuje v oblasti vedy a školstva.

Po voľbe prebehlo krátke stretnutie s horliteľmi ruží, ktorého náplňou bolo prediskutovanie aktuálnych plánov, potrieb a problémov ružencového bratstva. Nová horliteľka prosí o modlitby, aby svoju úlohu zvládla dobre pre rozvoj ružencového bratstva a jeho členov, vášnivých

mariánskych ctiteľov. Zároveň pozýva tých, ktorí sa radi túlia pod ochranný plášť našej nebeskej Matky, aby neváhali a pridali sa k členom bratstva, ktorých hlavnou povinnosťou je rozvíjanie kresťanského života a modlitba jedného desiatku ruženca denne.

Najjednoduchšie tak možno spraviť po poklone, ktorá býva každú prvú nedeľu v mesiaci o 14:30 h.

-ms-

Páter Juraj sa stal predsedom Konferencie vyšších rehoľných predstavených na Slovensku

Ako o tom informovala na sociálnych sieťach Rehoľa piaristov na Slovensku, provinciál páter Juraj Ďurnek, SchP, bol na zhromaždení Konferencie vyšších rehoľných predstavených na Slovensku (KVRPS) zvolený za jej nového predsedu. Stretnutie sa konalo v dňoch 14. – 15. októbra v Badíne a zúčastnilo sa ho takmer 50 zástupcov ženských a mužských reholí prítomných na Slovensku.

Súčasťou stretnutia bolo i riešenie ekonomicko-právnych otázok, vypočutie si správy KVRPS za predchádzajúce trojročné obdobie či už spomínaná voľba nového predstavenstva.
Od 1. februára 2022 páter Juraj nahradí vo funkcii doterajšieho predsedu Václava Hypiusa, CSsR. Jeho zástupkyňou bude sestra Renáta Jamborová, SSS, provinciálna predstavená Spoločnosti sociálnych sestier. Za ďalších členov Rady boli zvolení: sr. Rafaela Zvrškovcová, OSF, (provinciálna predstavená Kongregácie školských sestier sv. Františka), don Peter Timko, SDB, (provinciál Saleziánov dona Bosca), sr. Karola Dravecká, OP, (generálna predstavená Kongregácie sestier dominikánok bl. Imeldy) a páter Tomáš Brezáni, CM, (provinciálny predstavený Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul).
Hlavnými cieľmi KVRPS je podpora a propagácia zasväteného života, riešenie spoločných otázok týkajúcich sa zasvätených osôb, aktívna spolupráca s Konferenciou biskupov Slovenska či utužovanie kontaktov s rehoľníkmi v zahraničí a Apoštolskou stolicou.

-ph-

don P. Timko, SDB, sr. Karola Dravecká, OP, sr. Rafaela Zvrškovcová, OSF, P. Juraj Ďurnek, SchP, sr. Renáta Jamborová, SSS, P. Tomáš Brezáni, CM (zdroj: www.kvrps.sk)

Uplynulo 100 rokov od narodenia pátra Jozefa Bednárika, CSsR

Páter Jozef Bednárik by sa 7. novembra 2021 dožil 100 rokov. „Bol to úžasný človek, múdry, dobrý, pokorný, pracovitý, svätý...“ A mohli by sme pokračovať v podobných odpovediach na otázku: „Aký bol páter Jozef Bednárik?“

Každý človek by mal po sebe v živote zanechať stopu, ale páter Bednárik tu v Prievidzi zanechal poriadnu brázdu. Napriek tomu, že vo svojom živote zažil mnoho zlého (1950 – 1951 likvidácia reholí, centralizačný tábor v Podolínci; 1951 – 1954 Pomocný technický prápor - PTP Mimoň; 1954 – 1961, Bratislava, pracoval ako robotník, skladník, údržbár; 1961 v rámci akcie proti redemptoristom bol odsúdený na 6 rokov väzenia; 1962 väznený vo Valdiciach – mučenie; 1962 amnestia; 1962 - 1969 Nováky, zamestnaný ako banský robotník; 1969 vrátený štátny súhlas), nezatrpkol a neživil v sebe túžbu po pomste. Keď v decembri 1973 prišiel ako 52 ročný do Prievidze, vyhrnul si rukávy a pustil sa do práce. Nielen na poli evanjelizácie, ale začal hneď aj s opravou a údržbou zanedbaného piaristického kostola.
Svojím optimizmom a dobrosrdečnosťou si získal srdcia mnohých veriacich, a to nielen dospelých. Na svätých omšiach mával aj 40 miništrantov! Chodil s deťmi na výlety, hrával sa s nimi, ale aj modlil. Vtedajší miništranti doteraz spomínajú na jeho katechézky.
Napriek totalite bol piaristický kostol vždy plný. Ľudia sem chodili aj z priľahlých dedín. A páterko im ďakoval, že prišli na svätú omšu! Vždy sa na sväté omše dôkladne pripravoval a písal si svoje kázne.
Uvedomoval si, aká dôležitá je spoveď a Sviatosť oltárna pre ľudí. Preto už zavčasu ráno chodil spovedať do farského kostola a potom sa presúval spovedať k piaristom. Vždy myslel na potreby druhých. Mal mnohých priateľov aj medzi kňazmi, navzájom si veľmi pomáhali.

Prievidzskí farníci s ním zostali v kontakte i po jeho preložení v roku 1988 do Handlovej a neskôr na Staré Hory, kde sa s nim stretávali až do jeho smrti v roku 1997.
Dotkol sa srdc všetkých, ktorí ho poznali. Každý naňho doteraz s láskou spomína. Žil podľa svojho hesla: „Všetko pre česť a slávu Božiu!“

Páter Jozef Bednárik s miništrantami piaristického kostola v Prievidzi, 80-te roky

Pri príležitosti stého výročia narodenia pátra Bednárika uverejňujeme pár spomienok od našich farníkov, ktorí ho ešte ako kňaza v Prievidzi zažili:

Anka: „Páter Bednárik bol vždy ochotný ísť zaopatriť zomierajúceho, aj uprostred noci. Keď po svätej omši išiel chorým zaniesť Sviatosť oltárnu, tak nám s ňou vždy dal požehnanie. Vedel mimoriadne skromne pomáhať a poznal potreby človeka.
Raz som išla so sestrou z internátu domov. Po svätej omši zavreli kláštor. Vtedy poriadne mrzlo, bolo nám zima. On stál na schodíkoch vedľa kláštorných dverí. Prihovoril sa nám: ‚No čo, dievčence, kedy mate autobus?' My hovoríme, že o 1,5 hodiny. A on hovorí: ‚Poďte, je zima, zaveziem vás.'
Mal veľmi rád zvieratá, napr. kŕmil mačky, každú mal na jednom kolene a dával im do úst kolieska špekačky. A ony čakali vedľa neho ako v rozprávke. Úplne ako svätý František.
Raz mu nemal kto pomôcť upratať ťažké dlhé drevené foršne. Pomodlil sa k dušiam v očistci a akoby zázrakom do výšky 1,3 m sám tie foršne naukladal. Len si podkladal nejaký drúk a všetky tie ťažké a dlhé foršne za krátky čas uložil. Mal veľmi rád duše v očistci.
Každú sobotu doobeda sa postieval, vraj na počesť Panny Márie. A aj keď už mal viac rokov, stále sa modlil na kolenách. Aby to nebolo nápadné, tak kľačal na drevenej stoličke a lakťami sa podopieral o stôl. Neskôr mu museli operovať lakte, lebo ich mal otlačené, zapálili sa a začali mu hnisať. Ale on sa nikdy nesťažoval."

Ľudka: „Páter Bednárik bol veľmi činorodý a vedel všetko zariadiť. Raz sa postavil doprostred kostola, poobzeral sa okolo seba a hovorí: ‚Treba to tu zakonzervovať, lebo to červotoč všetko zničí.' A už aj začal organizovať nákup potrebných konzervačných prostriedkov. V tej dobe sa nedali kúpiť na Slovensku, ale zistil, že v Maďarsku ich je možné zohnať. Cez známeho kňaza v Budapešti zaistil potrebné množstvo prípravkov. Napriek tomu, že v tej dobe bolo problematické vyviezť peniaze do zahraničia a tiež doviezť nejaký tovar na Slovensko, on všetko za pomoci svojich priateľov zabezpečil. A bolo toho za plné auto. Potom sa začalo s konzervovaním sôch a všetkých drevených častí kostola. Samozrejme, pracovali farníci na čele s pátrom Bednárikom. Tiež sa veľmi tešil, keď sa mu podarilo nejakým fígľom doviezť zo zahraničia náboženské knihy, Sväté písma, ružence. Raz boli nejakí poľskí hudobníci v Ríme a tí doviezli na Slovensko balíky kníh od jedného slovenského kňaza. Poliakov na maďarsko-slovenskej hranici nekontrolovali, až na slovensko-poľskej. A oni keď prechádzali cez Slovensko, zastavili sa na pošte a balíky poslali pátrovi Bednárikovi.
Páter bol veľmi skromný, nosil stále jednu tmavomodrú košeľu, ktorú si sám často pral a ona, keďže bola z umelého vlákna, veľmi rýchlo uschla.
Každú nedeľu po sv. omši o pol desiatej roznášal páter Bednárik po Prievidzi a priľahlých dedinách sväté prijímanie. Mnohokrát sme prechádzali okolo jeho otvoreného auta. Ani sa nezaťažoval zavrieť dvere na aute, vbehol do domu, rozdal sväté prijímanie a už utekal ďalej. Takto rozniesol mnoho svätých prijímaní.
Kedykoľvek bol ochotný pomôcť. Na svojej starej ‚embéčke' zvážal starých ľudí na sviatosť pomazania chorých z dedín Malá Lehôtka, Hradec, Veľká Lehôtka. Raz prišiel zaopatriť zomierajúcu starkú a jej vnučku vtedy pochytili pôrodné bolesti. Páterko neváhal a zaviezol ju do pôrodnice.
Vždy bol pokojný, usmiaty, rozvážny, milý k starým ľuďom, deťom aj k mládeži. Mnohí otcovia rodín mu pomáhali opravovať prievidzské kostoly. Páterko vždy na konci mesiaca povedal: ‚Hoden je robotník svojej mzdy. Vaše rodiny boli ukrátené o váš čas, preto si zaslúžite odmenu.' A každému brigádnikovi dal obálku s peniazmi podľa odpracovaných hodín. Mnohí, aby ho neurazili,

peniaze zobrali a potom vhodili do pokladničky v kostole. Viacerým chudobným rodinám pomáhal aj pri stavbe domov."

Zuzka: „Bol to ‚náš páterko', tak sme ho volali; kňaz s veľkým srdcom. Motivoval nás v hraní na klavír. Pre nás, deti, organizoval výlety. Rád hral na organe. Zaujímal sa o rodiny. Ako deti sme mávali tajné stretnutia buď s náboženským, alebo so športovým zameraním. Hrávali sme s ním pingpong, v tom bol veľký profesionál. Kostol bol plný miništrantov aj v týždni.
Každý ho mal rád. Vedel pritiahnuť ľudí – bola to nádherná osobnosť. A keď bol preradený do Handlovej, niekedy sme za ním zašli a zúčastnili sme sa na sv. omši. Vždy nás privítal a pohostil na fare. Dobre sme sa cítili a neradi sme od neho odchádzali."

Katka: „Páter Jozef Bednárik – meno, pri ktorom sa mi vynárajú hádam tie najkrajšie spomienky na moje detstvo. Človek, ktorého milá tvár sa objaví v spomienkach každého človeka, ktorý ho poznal.
Bola som dieťaťom, ktoré chodilo do kostola každý deň. V prvej lavici v piaristickom kostole v Prievidzi som s údivom sledovala jeho sväté omše a kázne. Deti ho zbožňovali a on sa im s láskou venoval. Učil ich, zabával sa s nimi a venoval im všetok svoj voľný čas.
Vytvoril taký svoj klub detí a vždy po sv. omši a nedeľných litániách trávil čas s nami. Bol to úžasný človek s neskutočným srdcom."

Zuzka: „Bol to výnimočný človek a kňaz. Vedel si získať každého, najmä mladých. Nikdy nerobil rozdiely medzi dievčatami a chlapcami. Bol dobrosrdečný, veľmi pomáhal chudobným a slabším rodinám po finančnej stránke. Vedel si nás, malé deti, získať rozprávkami a filmami, ktoré boli vtedy zakázané (vždy sme sa čudovali, odkiaľ ich má) a nebál sa, že to niekomu prezradíme.
Nebál sa komunistov, ale mal pred nimi rešpekt, lebo robil v doloch, kam ho poslali. Keď sme prišli hore na faru, vždy zdvihol ruku a pozdravil sa Husákovi, čo tam bol na obraze; bolo to úsmevné.
Vedel hlboko rozprávať o Pánu Bohu, Ježišovi, Panne Márii, o Duchu Svätom či o svätých... Jeho hodiny náboženstva boli nezabudnuteľné a spovede jedna báseň.
A tie hostiny, športové dni, chvíle, keď sme mu chodievali pomáhať na faru do Handlovej či keď sme ho navštevovali na Starých Horách... To sú krásne spomienky."

Mária: „Sväté prijímanie roznášal starým a chorým každú nedeľu, v prvý piatok a vo všetky sviatky. Veľmi miloval starých ľudí. Každé ráno pred svätou omšou spovedal a medzitým mi dal potichu kľúče od svojho bytu a povedal: ‚Dostal som klobásky a vajcia, dajte to chudobným, čo boli na spovedi.'
S miništrantami ma ako učiteľku viackrát poslal na niekoľkodňový výlet do Vysokých Tatier. Zabezpečil nám veľmi lacné ubytovanie a dal mi peniaze na dopravu a jedlo pre nich."

Editka: „Páter Bednárik bol veľmi pracovitý. Hneď po svätej omši sa prezliekol do montérok a išiel niekam pracovať. Opravoval aj mariánsky kostolík. Za vzor si bral svätého Jozefa - robotníka. Svoje meniny neoslavoval na Jozefa, ale 1. mája, na sviatok sv. Jozefa – robotníka. Veľa času venoval mladým. Aj môjho syna pripravoval na 1. sväté prijímanie."

V svedectvách by sme mohli pokračovať, ale to by bolo možno aj na celú knihu, nielen na jeden článok. Je isté, že páter Bednárik bol neobyčajným človekom, ktorý ovplyvnil život mnohých ľudí. Bol to misionár lásky v našom meste v časoch komunizmu. Ďakujeme Pánu Bohu za 15 rokov jeho kňazskej služby v Prievidzi!

Novokňaz Jozef Bednárik so svojimi rodičmi

Jozef Bednárik na primičnej omši Ivana Flimela (vpravo)

S kňazmi na primičnej slávnosti v piaristickom kostole v roku 1990 (úplne vľavo).

Na Starých Horách po slávnosti 1. sv. prijímania

Miesto posledného odpočinku pátra Jozefa Bednárika na cintoríne na Starých Horách

Pripravila: Elena Cagáňová, foto: archív Adriany Olejárovej a archív redakcie

Misijná nedeľa - ďakujeme za podporu misií v Keni

24. október bol aj v našej farnosti venovaný misiám. Počas všetkých nedeľných svätých omší sme sa duchovne spájali s našimi najbiednejšími bratmi a sestrami v Keni.

V Keni je veľká chudoba, milióny ľudí tam žijú v slumoch. Cirkev v Keni je však živá. Asi si ťažko vieme predstaviť život na dvoch metroch štvorcových my, ktorí máme k dispozícii všetky vymoženosti. Na takomto malom priestranstve žije celá rodina a niekedy aj spolu s kozičkou či sliepkou.

Napriek chudobe vďačnosť

Ľudia tu ďakujú Bohu za každý prežitý deň. Napriek obrovskej chudobe sa dokážu tešiť z malých vecí, nenadávajú. Nie je jednoduché nájsť si prácu a uživiť svoju rodinu. Ale bojujú každý deň o život a nevzdávajú sa.

Veľa detí je podvyživených. Väčšie deti častokrát fetujú lepidlo, aby zahnali pocit hladu. Jedinou šancou na zmenu života pre deti je škola. V nej okrem vzdelania dostanú aj jedlo a oblečenie. A vďaka vzdelaniu majú šancu nájsť si neskôr dobrú prácu.

Len vďaka podpore misií je možné realizovať mnohé projekty pre zmiernenie chudoby a zlepšenie života týchto ľudí.

V Keni pôsobia aj misionári a dobrovoľníci zo Slovenska, napr. kňaz Ivan Ďuriš, ktorý pôsobil v Nairobi ako misionár 10 rokov. Film z jeho pôsobenia v Keni si môžete pozrieť na stránke Pápežských misijných diel a rozhovor s ním nájdete aj v poslednom čísle časopisu Svetové misie.

Pomoc z našej farnosti

Naši farníci sa počas misijnej nedele zapojili aj do zbierky, aby tak pomohli zmierniť chudobu našich bratov a sestier v Keni. Misie podporíme sumou 1 448,94 €. Veľká vďaka patrí tým, ktorí darovali rôzne náboženské predmety a knihy, aby sa zasa ďalší vašim darom potešili. Tiež srdečne ďakujeme všetkým, ktorí sa dokázali podeliť a prispeli akoukoľvek finančnou čiastkou. A rovnako ďakujeme našim duchovným podporovateľom. Neviete si predstaviť, aká potrebná je vaša pomoc! Nech Pán Boh požehná všetkých dobrodincov!

Ak by ste sa rozhodli prispieť na misie, svoj milodar môžete vložiť do misijnej pokladničky pri soche svätej Terezky vo farskom kostole.

V Klube priateľov misií radi privítame aj nových členov. Stretávame sa zvyčajne prvý utorok v mesiaci.

Viac možností, ako podporiť misie, nájdete na webstránke Pápežských misijných diel (Omša ako vianočný dar, Trojkráľová hviezda 2022, Adopcia bohoslovcov, atď.).

Text: Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií
Foto: Štefan Kollár

Novinky z piaristickej školy

Zber papiera
V dňoch 27. 9. až 1. 10. sa v Piaristickej spojenej škole v Prievidzi uskutočnil zber papiera.
Žiakom sa podarilo vyzbierať spolu až 9 860 kg papiera. Kategóriu mladších žiakov vyhrala trieda 1. A, ktorá vyzbierala 462 kg papiera. Kategóriu starších žiakov ovládla trieda príma s 2 374 kg vyzbieraného papiera.

Veselé chvíle v družine
Dňa 8. 10. deti z družiny využili pekný deň na zábavu a medzi sebou si zasúťažili. S pani vychovávateľkami zažili na školskom dvore veselé chvíle plné pohybu. Odmenou za podané výkony im boli nielen sladkosti, ale aj zdravé ovocie.

Z rúčky do rúčky
V dňoch 18. 10. - 22. 10. mali študenti piaristickej školy možnosť si v rámci akcie Z rúčky do rúčky vymeniť oblečenie medzi sebou. Počas swapu mohli študenti priniesť maximálne 3 kusy oblečenia a maximálne 3 kusy oblečenia si mohli so sebou zobrať naspať.

Úspech v súťaži
Žiaci 4. A zažili výnimočný úspech v literárno-výtvarnej súťaži „Napíš – uhádni – ilustruj - vyhraj“. Na konci minulého školského roka dostali úryvok z novopripravovanej knihy pani spisovateľky Kataríny Mikolášovej (Komora babky Želky) a ich úlohou bolo namaľovať ilustrácie k prečítanému textu, alebo vymyslieť, ako by mohol príbeh pokračovať ďalej, čo sa im aj podarilo. Spomedzi 200 zapojených detí z Prievidze, Žiliny a Oravy získali deti z Piaristickej spojenej školy v Prievidzi všetky ocenenia.
1. miesto: Janko Halaška
2. miesto: Klaudika Hartmannová
3. miesto: Matej Turanský
Čestné uznanie: Zinka Visić

Deti v družine za súťažné výkony dostali okrem sladkostí aj zdravé ovocie

Víťaz literárno-výtvarnej súťaže „Napíš - uhádni - ilustruj - vyhraj“ sa stal Janko Halaška zo 4. A

Pripravil: Mário Orság, študent piaristického gymnázia
Foto: archív školy

Trojsvätá – trinitárna pieseň

„Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami!“
„Svjatyj Bože, svjatyj Kripkyj, svjatyj Bezsmertnyj, pomiluj nas!“
(cirkevnoslovansky)

Po speve tropárov a kondákov (krátkych oslavných piesní popisujúcich liturgický deň) sa začína spievať oslavná pieseň nášmu Bohu. Každé zvolanie je sprevádzané strednou poklonou a prežehnaním sa.

Rôzne pohľady na obsah piesne

Niektorí v tejto piesni vidia oslavu Najsvätejšej Trojice – preto názov „trinitárna“. Napr. N. V. Gogoľ píše: *„Vzývaním **svätý Bože** zvestuje táto pieseň Boha Otca; vzývaním **svätý Silný** – Boha Syna, jeho silu, jeho tvoriace Slovo; vzývaním **svätý Nesmrteľný** jeho nesmrteľnú myseľ, večne žijúcu vôľu Boha – Ducha Svätého.“*

Iní liturgisti a teológovia poukazujú na fakt, že jediným objektom tejto piesne je Boh Otec a prípevy tejto piesne popisujú jeho vlastnosti: *„**Svätý** sa nazýva Pán, lebo tým sa označuje jeho dokonalosť, veľkosť a skvelosť od úbohých modiel a bôžikov. **Silný** sa nazýva preto, lebo náš Boh je Boh bohov a Pán pánov (Dt. 10,17), Boh veľký, mocný a strašný oproti nemým a slabým modlám. **Nesmrteľný** sa nazýva preto, lebo tie modly nemajú ducha konania a každého života, ale On v sebe samom má vždy prúdiaci prameň života a nesmrteľnosti, ako hovorí sv. Pavol: ‚... veď On dáva všetkým život, dych a všetko ...’* (Sk 17,25)“.

Nemôžeme vylúčiť ani jedno, ani druhé, lebo oslava Boha Otca je zároveň aj oslavou Boha Syna a Boha Svätého Ducha, lebo všetko, čo patrí Otcovi, patrí aj Synovi a Svätému Duchu, teda aj sláva: *„Ja a Otec sme jedno; A slávu, ktorú si ty dal mne, … ; Keď príde on, Duch pravdy, … On ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. Všetko, čo má Otec, je moje.“* (z Jn 10, 16, 17)

Mystický pôvod piesne

Zaujímavá je ale história tohto spevu, ktorá sa začala spievať v 5. storočí v Konštantínopole počas zemetrasenia. V tom čase sa konalo celonočné bdenie a počas neho bol jeden malý chlapec vznesený/vyzdvihnutý neviditeľnou silou do vzduchu, kde mal videnie. Počul spievať anjelov: *„Svätý Bože, svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami“* s príkazom, aby sa táto pieseň spievala aj na zemi.

Po vypočutí chlapcovho videnia začal ľud spievať spomínaný hymnus a zemetrasenie prestalo. O niekoľko rokov sa hymnus už stal súčasťou každodenných bohoslužieb. V r. 451 túto pieseň spievali otcovia na Chalcedónskom sneme po vyznaní viery.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Ikona Najsvätejšej Trojice, autor Andrej Rublov, 15. storočie

Inšpiruje ma umenie samo

Počas sviatkov alebo cez prázdniny vídať v našom meste pri oltári miništranta, ktorý vždy do chrámu vojde v sivom habite. Vzbudzuje pozornosť. Rovnako i jeho recenzie, ktoré píše do nášho farského časopisu. Pri pohľade do tváre v ňom i napriek rúšku spoznávajú mnohí ľudia bývalého študenta piaristickej školy. Peter Pikulík (27) sa iba nedávno rozhodol povedať Bohu svoje áno ako reholník.

▪ **Peťo, som vďačná, že sa dnes stretávame „na pôde“ nášho farského časopisu. Tých spoločných stretnutí bolo v našom živote viac. Ale začnime po poriadku. Ako si spomínaš na svoje detstvo a potom na svoju prvú chvíľu u piaristov, vďaka ktorým sa poznáme?**

Aj ja som vďačný, veď rozhovor do Bartolomeja človek neabsolvuje každý deň. Na detstvo mám dobré spomienky, hoci ťažko mi je niekedy odlíšiť, čo sa naozaj stalo a čo si v priebehu rokov dotvorila fantázia. Stále neviem, či som priestory dnešnej škôlky zachraňoval pred požiarom... Vybavujem si však, ako som neohúril na prijímačkách na piaristickú základnú školu. Mamička mi neskôr vysvetlila, že body som stratil napríklad za kresby ľudí, ktorí podľa môjho úsudku nepotrebovali uši a nosy.

▪ **Vo svojom učiteľskom notese z roku 2007/2008 mám pri tvojom mene veľa jednotiek zo slovenčiny. Bol si vynikajúcim žiakom. Myslím si, že aj priezvisko ťa predchádzalo. Vnímal si ako výhodu alebo skôr nevýhodu mať v škole dve výnimočné sestry?**

Za každú pozitívnu diskrimináciu z dôvodu existencie mojich šikovných sestier som vďačný!

▪ **Už v tvojich školských slohových a iných prácach či názoroch bolo cítiť silný sklon k umeniu a filozofii. Pamätám si, ako živo si vedel diskutovať aj na krúžku Literárna čajovňa, kde sme s tvojimi spolužiakmi rozoberali prečítané knihy. Ktoré knihy dnes patria k tvojim (celoživotne) obľúbeným?**

Sedím v mojej kláštornej izbe a spomeniem aspoň niekoľko rozčítaných kníh, ktoré okolo seba vidím. Po ľavici mám *Dominion* od Toma Hollanda, kde je pútavo opisovaná história našej západnej kresťanskej civilizácie, ďalej *Žiadny človek nie je ostrov* od Thomasa Mertona. Tú som čiastočne prečítal počas noviciátu a dnes som si ju doniesol z knižnice. S jeho spôsobom uvažovania a vnímania cítim silnú spriaznenosť. Je tu aj knižka od teológa Balthasara – *Pravda je symfonická*, ktorú čítam druhýkrát a nad tou eleganciou a presnosťou žasnem ešte viac než prvý raz. Pri posteli čakajú *Bratia Karamazovovci*. Aj tých čítam znovu. Tisíce slov a ani jedno navyše. To platí aj o poézii Jakuba Demla. Katolicizmus v jeho podaní je tak prebujnelý, že naň musia so závisťou hľadieť aj tí najnekonvenčnejší z nekonvenčných.

▪ **Napokon ťa však zvábil svet obrazu, umelecká fotografia, susedné Čechy. Čím?**

Fotografii som sa venoval už od nejakých trinástich rokov a rozhodnutie študovať ju bolo pre mňa prirodzené. Do Zlína som chcel ísť, lebo som tamojší ateliér fotografie vnímal ako to správne miesto pre mňa. A môžem povedať, že som za čas strávený v ňom veľmi vďačný. Najmä kvôli ľuďom, ktorí sa stali súčasťou môjho života, teda mojimi priateľmi.

▪ **Ako sa ti javil svet umelcov počas tvojho**

štúdia? Nemal si občas pocit nepochopenia svojho vlastného „videnia sveta“?
S prestávkami neustále. (Úsmev.) To je predsa diagnóza umelcov. Obdobie štúdia bolo pre mňa obdobím hľadania, niekedy až tápania. Veľa svojich postojov som musel prehodnotiť. Moja tvorba sa zrazu dostala do oveľa širšieho kontextu a pocit vlastnej výnimočnosti tvrdo narážal na realitu. Svet umelcov je bohatý. Vo všeobecnosti možno povedať, že sú to duše citlivé na krásu. A krása zachráni svet, to vieme. Pre svoju citlivosť sú však aj veľmi zraniteľní a náchylní pošmyknúť sa na nespočetné množstvo spôsobov.

- **V roku 2017 si sa vrátil z Indonézie a keď sme sa vtedy náhodne stretli, spomínam si, ako si bol plný dojmov z inej kultúry. Vždy si všetko prežíval naplno, asi aj túto cestu. Čím ťa obohatila, v čom možno i zmenila?**

Predovšetkým sa zmenil môj výzor. Bol som opálený po celý rok. Zažil som chvíle vnútorného pokoja, hlbokých estetických zážitkov na fascinujúcich miestach, nudy, strachu, keď som vo vysokej rýchlosti stratil kontrolu nad motorkou a šúchal sa popri zvodidlách. Žil som v exotickom raji, ale niekedy to kvôli vnútornej prázdnote vedelo byť aj peklo. Videl som miestne hinduistické rituály. Vďaka YouTube sa ku mne dostal koncept spirituality bez náboženstva, ktorý ma zaujal, ale stále mi v tom niečo chýbalo. Pamätám si, že som si raz ležiac v tom sparne na posteli pozeral aj stránku kňazského seminára. Ale to ešte nebol ten čas.

- **Áno, a potom prišiel prelomový rok 2018. Mohli by sme ho nazvať aj rok tvojho hlbokého (znovu)obrátenia? Myslím, že niekto z tvojich bývalých spolužiakov nazval tento moment slovami „ako Peťo spadol z koňa“ v zmysle obrátenia sv. Pavla. Ako si to vnímal ty?**

Stalo sa to 8. 10. 2018. Zálohoval som fotky zo starého počítača, ktorý sme chceli vyhodiť. Natrafil som na svoj autoportrét. Bol súčasťou súboru fotiek na prijímačky

do Zlína. Mal som vtedy rád inscenovanú fotografiu. Tvoril som príbehy, hral som sa so symbolikou a s rekvizitami. Na fotografii som bol oblečený v čiernej košeli s kolárikom. Dobre som ju poznal, videl som ju veľakrát, ale v tom momente ma zaskočila vnútorná otázka: Môže to byť pravda? Uveril som, že áno. A potom sa roztrhla hrádza - a tie vody naozaj nedokážem vtesnať do formátu tohto rozhovoru. (Úsmev.)

- **Ako reagovalo na tvoje rozhodnutie stať sa rehoľníkom blízke okolie?**

V drvivej väčšine pozitívne.

- **Mnohých určite zaujíma, prečo si si vybral františkánsku rehoľu minoritov a nie piaristov? Čím ťa inšpirovali, resp. inšpirujú?**

Išlo to akosi samo. Spomenul som obraz hrádze, ktorá sa pretrhla. Veci boli v priam zbesilom pohybe. Boh si vie dať načas, ale vie aj konať v ohromnej rýchlosti. Pozeral som si na internete rehole na Slovensku. Zameranosť piaristov na školy som vyhodnotil ako nie celkom pre mňa, do klauzúrnej rehole som ísť nechcel.

Zrazu som natrafil na minoritov. Ich charizma bola príjemne všeobjímajúca. Tam sa zmestím. Na ich stránke hneď svietila správa o duchovnej obnove pre tých, čo rozlišujú povolanie. Išiel som. A potom to už išlo ďalej. Nerobil som si ilúzie, nesnažil som sa o poctivý rešerš reholí a komunít s cieľom vybrať si tú, ktorá mi najviac sadne, lebo mne celé toto povolanie nesedelo. Mne by sedel život bez kríža. No hej, len tomu prísľubu zmyslu som nevedel odolať. Bohu vďaka.

▪ **Sv. František z Assisi si získaval srdcia ľudí počas dlhých storočí a je tomu tak aj dnes. Ktoré princípy z jeho života ťa najviac oslovujú?**
Jeho radikálna pokora a z nej prameniaca radosť. Odumretie svetu kvôli Najvyššiemu Dobru a z toho plynúca láska ku všetkému stvoreniu.

▪ **„Hlásajte evanjelium všade, ale jazyk používajte, len keď je to nutné.“ Tak učil sv. František svojich spoločníkov. Jazyk spoločnosti sa však oproti františkánskemu obdobiu značne zmenil. Ako dnes podľa teba možno prehovoriť k srdciam ľudí „evanjeliovo“, a zároveň bez slov?**
Františkánsku cestu vnímam ako cestu autenticity. Nehrať to na efekt, príliš nešpekulovať. Nebáť sa byť za blázna. Túžiť po radosti. Modliť sa o zmysel pre humor. Práve humor je pre mňa posledné týždne veľkým objavom. Nie že by predtým pre mňa nebol dôležitý, ale uvedomil som si, že ho vo svojom vzťahu k Bohu musím brať oveľa vážnejšie. Páči sa mi veta z knižky o humore v Biblii: „Ten, kto berie radostnú zvesť vážne, má v každej chvíli dôvod sa smiať.“ Radosť je nákazlivejšia než covid.

▪ **Zdá sa mi však, že tebe sa darí veľmi dobre evanjelizovať aj slovom. Takým neštandardným. Vždy ním rozvíriš pomyselný šedý priemer nášho časopisu. Niekedy si človek možno kladie otázku: Vari tí rehoľníci pri štúdiu iba pozerajú filmy a počúvajú hudbu? Ako to je naozaj? Čo ťa najviac inšpiruje písať o umení?**
V skutočnosti je to tak, že nestrácajú čas štúdiom. (Úsmev.) Priznám sa, že niekedy

s hrôzou zisťujem, že ubehol mesiac, je tu deň uzávierky, a ja, hlavný recenzent Bartolomeja, som nevidel žiaden film. Kde sú tie časy, keď som hodiny počúval hudbu? Môj playlist sa teraz aktualizuje tempom 1 album na pol roka. Ale mám určité zásoby. A o Forrestovi Gumpovi by som mohol písať aj celý rok.
Inšpiruje ma umenie samo. Skutočné umenie nám približuje krásu pravdy, teda Krista. Pokiaľ je napojené na tento večný zdroj, nie je problém rozpísať sa aj o scéne, ktorá trvá 30 sekúnd.

▪ **A na záver, mohol by si jednou vetou zhodnotiť svoju životnú filozofiu?**
Chill out, what ya yellin‘ for? Lay back, it‘s all been done before. (Buď v pokoji, načo kričíš? Nechaj to plávať, všetko už bolo predtým urobené.) V týchto dvoch vetách spojených s melódiou pesničky *Complicated* od Avril Lavigne je pre mňa najefektívnejšie vyjadrená nádej Zmŕtvychvstania, v ktorej chcem žiť.

Ďakujem za rozhovor!
Elena Blašková
Foto: archív Petra Pikulíka

Peter Pikulík - narodil sa v roku 1994 v Bojniciach a vyrastal v Prievidzi. Po štyroch rokoch piaristickej základnej školy absolvoval osemročné piaristické gymnázium. Nasledovalo päťročné štúdium v Ateliéri reklamnej fotografie v Zlíne s ročnou prestávkou vyplnenou štúdiom tradičných remesiel na ostrove Bali. Vo februári 2019 nastúpil do postulátu Rehole minoritov v poľskom Głogówku. Nasledoval noviciát v Kalwarii Pacławskiej. Vyše roka žije v komunite minoritov v Bratislave a študuje na Bohoslovecke fakulte UK. Neprestáva ho baviť fotografia. Má rád halušky aj sushi, nie nevyhnutne spolu. Je šťastným ujom Hany a Mily. Neprestáva veriť, že v nebi nebude nikto chýbať.

Dávať so srdcom

Ježiš si sadol oproti pokladnici a pozeral, ako zástup dáva peniaze do pokladnice. Mnohí boháči dávali mnoho. Prišla jedna chudobná vdova a dala dve leptá, čiže kvadrans. Povolal si svojich učeníkov a povedal im: „Amen, hovorím vám, že táto chudobná vdova dala viac ako všetci, čo dávali do pokladnice. Všetci totiž dali (časť) zo svojho nadbytku, ona však zo svojej chudoby dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie.“ (Mk 12,42-44)

Celá udalosť sa odohrala v Jeruzalemskom chráme na nádvorí žien, kde sa nachádzala chrámová pokladnica. Chrám mal v židovstve okrem samozrejmého kultového a politicko-spoločenského významu aj význam ekonomický ako „depozitná banka“ židovského národa. Práve pre svoj poklad bol chrám mnohokrát vylúpený a chrámový poklad (alebo aspoň časť) skonfiškovaný okupantmi. Poklad bol taký veľký, že po zničení chrámu v r. 70 po Kr. a ulúpení jeho pokladu údajne klesla cena zlata v Ázii asi na polovicu.

Peňažné obety

Súčasťou pokladnice bolo trinásť nádob (pokladničiek) na peňažné dary, ktoré mali tvar pretiahnutých trúbok s označením účelu zberaných peňazí (daň, obety pri narodení, dobrovoľné obety, atď.). Šesť pokladničiek bolo určených na dobrovoľné dary, za ktoré boli obyčajne financované celopalné obety. Dobrovoľné dary však slúžili aj na zabezpečovanie života kňazov a na pomoc pre chudobných.

Samotná procedúra darovania peňažných obiet sa začínala odovzdaním sumy slúžiacemu kňazovi, ktorý skontroloval jej hodnotu, pravosť peňazí i rituálnu čistotu a opýtal sa darcu na cieľ daru. Potom vhadzoval peniaze do pokladničky. Ježiš tak teda mohol pozorne sledovať celý proces prinášania darov.

Chudobná vdova

V centre celého rozprávania je konkrétna udalosť, ktorej jedinečnosť zvýrazňuje použitie slovies „prišla“ a „dala“. Na rozdiel od mnohých bohatých darcov, ona je len jedna. Jej nízke sociálne postavenie opisuje už samotné pomenovanie vdova. Autor evanjelia ho však ešte zvýrazňuje dodaním prívlastku chudobná.

V starovekom Izraeli vdova po smrti svojho manžela prakticky zostala bez stáleho príjmu a právnej ochrany. Vdovy a siroty boli najzraniteľnejšími sociálnymi skupinami v Izraeli, preto sa často mohli spoliehať len na Božiu pomoc. Vdovy boli závislé od svojich detí a príbuzných alebo dokonca od dobročinnosti obce.

Zatiaľ čo dar bohatých darcov je opísaný len všeobecne, bez bližšej špecifikácie, dar chudobnej vdovy rozprávač opisuje s veľkou presnosťou a pridáva vysvetlenie, potrebné pre adresátov evanjelia, ktorí presne nepoznali mince v obehu na území Palestíny. Za jeden lepton sa dal kúpiť maximálne jeden citrón. Išlo teda o skutočne zanedbateľnú hodnotu.

Pri porovnaní hodnoty darov vyznieva kontrast medzi veľkým množstvom darov bohatých a chudobnou vdovou, ktorej dar bol až ponižujúco malý. Žena obetovala dve mince, hoci vzhľadom na svoju situáciu mohla darovať len jednu a druhú si ponechať na živobytie. Sama sa nachádzala v situácii, keď potrebovala sociálnu pomoc, no i tak obetuje svoje prostriedky na službu Bohu. Obeta chudobnej vdovy je svedectvom, že miluje Boha opravdivo, celou svojou silou, teda zo všetkých svojich materiálnych možností.

Dávaj so srdcom

Toto Božie slovo hovorí o kvalite našich vzťahov; o ochote dávať, ktorá je pre vzťahy kľúčová. Nie však o hocijakom dávaní, ale o ochote dávať, ktorej motívom je naše srdce. Alebo ešte lepšie: o dávaní, v ktorom sme prítomní my.

V evanjeliu Ježiš porovnáva dary zákonníkov a iných boháčov s darom chudobnej vdovy, ktoré títo hádžu do chrámovej pokladnice. Samozrejme, vtedy nejestvovali papierové peniaze ako dnes, ale iba mince, a keďže boli z rozličných kovov – podľa hodnoty -, ich zvuk, keď dopadali, bol rôzny. Podľa zvuku sa poznalo, koľko peňazí človek do pokladnice vhodil.
Zákonníci, ktorí boli známymi šoumenmi, hádzali, samozrejme, veľa. Nie však preto, lebo to tak cítili. Hádzali preto, aby sa buď ukázali (vždy tam bol niekto, kto pozoroval, alebo sa pozorovali navzájom), alebo preto, aby si získali Božiu priazeň. Boli totiž presvedčení, že Boh výšku ich daru eviduje. A ako výsledok ich potom lepšie odmení.
V ich daroch však nebolo srdce ani keď boli vysoké. Možno práve naopak: čím vyšší dar, tým menej srdca v ňom bolo. To spôsobovalo, že dar nemenil ani ich, ani ich vzťahy. Dar je totiž na to, aby menil nás samých. Je možné, že ním niekomu alebo niečomu pomôžeme, napríklad v konkrétnom nedostatku. O tom niet pochybností. No definitívnym účinkom daru je to, že ním pomôžeme sebe samým. Bez schopnosti darovať nemáme blízkych ľudí, a kde niet vzťahov s ľuďmi, tam je zatrpknutosť a osamelosť.

Nevieme jej meno, ale poznáme jej srdce
Poučenie, ktoré nám dnes Ježiš ponúka, nám má pomôcť znovu sa vrátiť k podstate nášho života a uprednostňovať konkrétny a každodenný vzťah s Bohom. Meradlá nášho Pána sa odlišujú od našich meradiel. On meria ľudí a ich konanie iným spôsobom. Boh nehľadí na množstvo, ale na kvalitu, skúma srdce, dbá na čistotu úmyslov.
Znamená to, že naše „dávanie sa“ Bohu v modlitbe a našim bratom a sestrám pri konaní charitatívnej lásky sa musí neustále strániť ritualizmu a formalizmu, ako aj logiky vypočítavosti, a má byť prejavom dávania sa zadarmo, tak ako to učinil Ježiš voči nám: spasil nás zadarmo; nedal nám zaplatiť za vykúpenie. Spasil nás nezištne. Preto máme aj my konať všetko s takýmto postojom nezištného dávania sa. Ježiš poukazuje na chudobnú a štedrú vdovu ako na nasledovaniahodný vzor kresťanského života. Jej meno síce nevieme, poznáme ale jej srdce a nájdeme ju určite v nebi a tam ju pozdravíme.

Práve srdce človeka je to, čo zaváži pred Bohom. Keď nás pokúša túžba ukazovať sa pred druhými a viesť si účty o našich nezištných skutkoch; keď sme príliš zaujatí tým, aby sa na nás druhí pozerali a robíme sa „pávmi“, vtedy si spomeňme na túto ženu. Bude to pre nás len dobré: pomôže nám to zhodiť zo seba to, čo je nadbytočné, aby sme mohli ísť za tým, čo skutočne zaváži, a zostať pokornými.

Text: Miroslav Turanský
Foto: Mária Melicherčíková

Bibliografia: Komentáre k Novému zákonu – Marek, Dobrá kniha Trnava, 2013
Príhovor pápeža Františka pred modlitbou Anjel Pána 11.11.2018

Ste ochotní pomôcť vo svojej farnosti? Akým spôsobom?

- **Ľudka:** „Myslím si, že je okolo dosť osamelých ľudí, ktorým by možno dobre padlo napr. urobiť nákup, doniesť lieky alebo ísť s nimi k lekárovi, niečo im vybaviť - elektronicky, osobne... Tiež charita by potrebovala viac podporiť. Páčilo by sa mi - ale asi by som sa v tom nevedela angažovať - napr. organizovať jednodňové púte – poznávačky, napr. Butkov, Levoča, Hronský Beňadik, Nitra, Skalka, Velehrad...“

- **Žanetka:** „Neviem ako by som pomohla, možno modlitba, adorácia, pomoc osamoteným starkým.“

- **Lenka:** „Veľmi rada by som pomáhala vo svojej farnosti, ale môj zdravotný stav mi to nedovoľuje. Preto sa za našu farnosť aspoň modlím.“

- **Erika:** „Ja by som sa chcela aktívne zapojiť do Modlitieb matiek, aj pri modlitebných stretnutiach matiek v kostole čítaním Božieho slova, aby sa do povedomia dostala váha a sila Modlitieb matiek. Je to obrovská výzva pre ostatné mamičky pridať sa a modliť sa za svoje deti. Tiež pokladám za dôležitú pomoc v Klube priateľov misií. Šírenie charity je odovzdanie svojho ja iným. Je potrebné otvoriť srdce a pomáhať iným, ktorí nemali také šťastie ako my a žijú v chudobe, hladujú, nemajú strechu nad hlavou... Klub je otvorený pre misiu aj v našej farnosti.“

- **Evka:** „Áno, bola by som ochotná pomôcť vo svojej farnosti. A ako? Ako by bolo treba, stačí dať vedieť.“

- **Anka:** „Ja už veľa fyzicky nepomôžem, ale modlím sa za svätosť našich kňazov, aby ich Pán požehnával a dával im veľa sily. Aj Panna Mária aby ich ochraňovala.“

- **Mária:** „Veľmi rada pomôžem vo svojej farnosti. Rada by som aj čítala Božie slovo, ale keďže som pracovne dosť zaneprázdnená, nemôžem sa časovo viazať na konkrétny termín. Ale ak bude treba občas s niečím pomôcť, rada dám kontakt na seba.“

- **Jozef:** „Rád by som pomohol. Napríklad by sa mi páčilo, keby naša farnosť na niektorom zo svojich pozemkov pestovala zeleninu, ovocie a pracovali by tam naši farníci. Úroda by sa potom rozdelila tým, ktorí by to potrebovali. Ale ak bude treba pomôcť aj pri nejakých stavebných alebo iných prácach vo farnosti, rád pomôžem.“

Určite sú medzi vami mnohí, ktorí by radi pomáhali vo svojej farnosti. Je veľa možností, ako pomôcť. Možno máte dobré nápady a chuť pomáhať. Ozvite sa, prosím, napíšte svoje návrhy, oblasti, v ktorých by ste chceli pomáhať, odovzdajte na seba kontakt našim kňazom alebo aj na dolu uvedené telefónne číslo. Tiež ak by niekto z vás potreboval pomoc, najmä vy, ktorí ste starší a chorí, môžete zavolať či napísať na tel. číslo 0948 418 169.

Pripravila: Elena Cagáňová
Foto: Mária Melicherčíková

Mať ochotné srdce

V živote je veľa vecí, ktoré dávajú zmysel až po tom, ako im otvoríme svoje srdce a vyjdeme zo svojho pohodlia, bubliny či možno predstáv. Keď som bol na strednej škole, tiež som mal nejakú predstavu, čo asi po nej. Možno ešte vysoká, možno práca na železnici, keďže tam pracuje veľa rodinných príslušníkov.

No postupne som začal počúvať, čo asi ku mne hovorí Boh v mojom živote. A v srdci som mal túžbu pomáhať. A moje srdce bolo ochotné počúvnuť toto volanie. Tak sa mojou ďalšou cestou stalo učiteľstvo na UKF v Nitre, konkrétne náboženstvo a história.

Vstúpiť do vzťahu

Už dlho som vedel, že mojím povolaním je manželstvo. A počas štúdia som ako tretiak spoznal dnes už svoju snúbenicu Dominiku. Mať ochotné srdce plniť Božiu vôľu vo svojom živote, kráčať za ním a s ním, to považujem za dôležitý rozmer nášho vzťahu.

Byť vo vzťahu je krásne, ale náročné zároveň. Keď vstúpime do vzťahu a prejavíme ochotu zriecť sa vlastného priestoru, dovoliť vstúpiť doň niekomu inému, začneme si všímať aj na sebe, čo nám možno nejde, v čom treba pridať, v čom sa treba zmeniť. Každý sme z nejakého rodinného či iného prostredia a nesieme si určité zvyky či pohľady na život. Niektoré sú dobré a niektoré miestami pokrivené. Tie treba zmeniť na skutočnú lásku, v ktorej chceme to najlepšie pre toho druhého.

Ochota nebyť sebecký

A tu vstupuje do všetkého ochota -> ochotné srdce. Lebo ak by nebol človek ochotný vzdať sa niečoho, či už pohodlia, súkromia alebo istých návykov a nebol ochotný na sebe pracovať, nemohol by ani kráčať vo vzťahu s tým druhým.

Verím, že s Dominikou máme toho v našom vzťahu ešte veľa pred sebou. Vzťahy sú komplikované, náročné, ale krásne zároveň, no to len vtedy, ak v nich panuje ochota - ochota pozvať Boha do vzťahu a žiť jeho vôľu, ochota nebyť sebecký, ochota na sebe pracovať, ochota mať rád toho druhého, i keď mi možno niečo vadí.

Nebojme sa teda byť ochotní a nechať priestor Bohu. Aj keď život nie je ľahký a sú v ňom mnohé prekážky či kríže, buďme ochotní prijať ich v Bohu. Lebo len v Bohu je tá pravá láska a on vie, čo je pre nás dobré. Majme ochotu plniť Božiu vôľu.

Text: Samuel Polák
Foto: archív Samuela Poláka

...tri otázky pre Mareka Kveta, člena rodiny ochotnej vždy pomôcť

Rodina Kvetová nie je vo farnosti neznámym pojmom. Určite sa už mnohí z vás stretli s jej ústretovosťou, angažovanosťou i službou v rôznorodých oblastiach, pre ktoré dostali jej členovia nadanie a dary – a sú ochotní sa s nimi deliť. Odkiaľ ich ochota pramení? Spýtali sme sa na to ich syna Mareka Kveta.

1

Vaša rodina je vo farnosti známa svojou ochotou pomôcť vždy a všade vo všetkom, v čom len pomôcť môžete. Odkiaľ táto vaša ochota pramení?
Ochota pomáhať nielen vo farnosti pramení predovšetkým z vďačnosti voči Bohu za všetko, čo nám dáva v hojnosti a zadarmo. Vieme, že sme dostali veľké milosti, talenty, schopnosti, intelekt a mnoho iných nezaslúžených darov, ktoré si nemôžeme a ani nechceme nechať iba sami pre seba. Preto sa ich snažíme rozvíjať rôznymi malými skutkami v prospech ľudí okolo nás. Vždy, keď môžeme a vieme, snažíme sa nezištne pomôcť odbornou radou alebo priložením ruky ku konkrétnemu dobrému dielu. Foriem pomoci je veľmi veľa, stačí mať otvorené oči, uši a srdce...

2

Poznám ťa ako obetavého člena viacerých či už dávnych, alebo aj terajších hudobných telies, ale tiež ako človeka vždy pripraveného pomôcť a poradiť v oblasti informatiky či v iných odborných technických alebo organizačných záležitostiach. V ktorých oblastiach sa však podľa teba najviac prejavuje ochota tvojich rodičov a súrodencov?
Ochota každého z nás sa prejavuje najviac v tých oblastiach, ktoré sú nám prirodzeným spôsobom blízke. Michal je ochotný pomôcť s čímkoľvek, čo si vyžaduje istú dávku remeselných, manuálnych, ale aj odborných a najmä technických zručností.
Sestra Mária prejavuje svoju ochotu predovšetkým v obetavej službe v zdravotníctve. Rada priloží ruku k dielu tam, kde je potrebné umelecké cítenie a kreativita.
Rodičia sú nablízku každému, kto to potrebuje, sú vždy ochotní vypočuť a pomôcť nielen fyzicky, ale aj modlitbami a obetami. Otcovi veľmi záleží na úrovni liturgie a jej hudobnej stránke, a preto sa angažuje hlavne v tejto oblasti.
Ja osobne v súčasnosti asi najviac pomáham odbornými radami súvisiacimi s informačnými technológiami, ktorým sa profesionálne venujem už niekoľko rokov. Zvlášť v dobe pandémie sa snažím uľahčiť ľuďom prácu z domu alebo dištančné vzdelávanie najmä tým, že ich zasväcujem do sveta doposiaľ nepoznaných aplikácií. No nesmiem zabudnúť ani na hudbu a spev, ktoré sú mojou srdcovou záležitosťou.

3

V súvislosti so stále pretrvávajúcou pandémiou covidu-19 sa tvoj otec vo farnosti v počiatkoch očkovania ponúkol ako sprostredkovateľ pomoci pri registrácii ľuďom, ktorí si s tým sami nevedeli poradiť. Akú odozvu mala táto jeho iniciatíva? Využil niekto ponuku jeho pomoci?

Myšlienka telefonickej pomoci ľuďom vznikla spontánne v čase, keď sa proces očkovania na Slovensku ešte len rozbiehal. Vtedy sme si uvedomili, že nie každý má prístup na internet a zvládne sa rýchlo prihlásiť do čakárne, vyplniť registračný formulár alebo si stiahnuť a vytlačiť potvrdenie o očkovaní. Informačné technológie sú našim každodenným chlebíčkom, no najmä starší ľudia s nimi môžu mať problém. Preto sme ponúkli naše schopnosti a skúsenosti druhým.

Ozývali sa nám rôzni ľudia – veriaci, neveriaci, starší, sociálne slabší alebo inak znevýhodnení, ale aj úplne neznámi ľudia z iných farností, ktorí sa o našej iniciatíve dozvedeli úplnou náhodou na internete. Všetkých sme úspešne previedli celým procesom od prihlásenia až po získanie certifikátu. Niektorých sme dokonca zaregistrovali aj do očkovacej lotérie a teraz pravidelne sledujeme, či niekto z nich nezískal finančnú prémiu ☺.

Stretli sme sa aj s niekoľkými negatívnymi reakciami i z radov veriacich. Ani táto nepríjemná skúsenosť nás neodradila od ochoty pomôcť tým, ktorí to potrebujú. Pre nás je to maličkosť, no pre iných to môže znamenať veľmi veľa. Aj vďaka tejto službe sme sa presvedčili, že svet okolo nás môže byť o kúsok lepší a krajší, ak k tomu prispeje každý z nás aspoň malou troškou, hoci len najmenším skutkom lásky voči blížnemu. Na forme nezáleží, stačí len trocha ochoty a všímavosti...

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová
Foto: archív rodiny Kvetovej

Modlitba ľudí vo funkciách

Mojžiš

Zodpovednosť za druhého je jedno z najťažších povolaní človeka. Vzniká z nárastu počtu ľudí, za ktorých treba zodpovedať. Možno hovoriť o zodpovednosti matky za dieťa, otca za rodinu, lekára za pacientov, učiteľov za deti, predstaviteľov štátu za občanov, vojenského veliteľa za vojakov a pod.

V spoločenskom rozmere hovoríme o zodpovednosti za mesto, obec, kraj, štát. V náboženskom rozmere zas ide o zodpovednosť za Cirkev, diecézu, farnosť. A každý veriaci človek patrí do oboch oblastí – spoločenskej i náboženskej.

Zodpovednosť a Boh

Samozrejme, je možné uniknúť pred akoukoľvek svetskou zodpovednosťou. Ale nikdy neunikneme od zodpovednosti pred Bohom.

Zodpovednosť zverená človeku Bohom má veľkú výhodu. Dotyčný môže s Bohom vybaviť všetky záležitosti spojené s ľuďmi, ktorí sú mu zverení. Stáva sa akoby prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi. Má neustály prístup k Bohu. Keď chce plniť jeho vôľu, má istotu, že dostane plnosť Božieho požehnania, čo mu pomôže zodpovedne konať zverenú úlohu.

Spoločenská zodpovednosť s dotykom viery

Spoločenský život vo veľkej miere závisí od zodpovedných predstavených. Ak sú veriacimi ľuďmi, musia rátať so zodpovednosťou pred Bohom. Nikto pred ňou neunikne.

Ak Boh nájde predstaveného, ktorý chce plniť jeho vôľu, podporuje ho múdrosťou, silou a obklopí ho hodnotnými ľuďmi. A ak sa Boh rozhodne, že sa takéto postavenie človeka má skončiť, odovzdá jeho moc do iných rúk.

Postoj viery vyzýva k dramatickým stretnutiam s Bohom. V škole modlitby dorastajú ľudia k zodpovednosti v spoločenskom rozmere. Bez modlitby sa nedajú vykonávať spoločenské úlohy. Tu nestačí ani umenie riadenia, ani vysoký stupeň inteligencie. Tu je potrebná múdrosť, ktorá nedovoľuje dopúšťať sa omylov ubližujúcich podriadeným, lebo za tieto omyly predstavený musí vziať plnú zodpovednosť.

Mojžiš ako učiteľ

Dnes sa vedú školy biznisu, marketingu a riadenia. Toto všetko je potrebné, lebo nemožno vykonávať spoločenské úlohy bez dobrej prípravy. Ale z pohľadu evanjelia celé toto poznanie musí využiť človek zodpovedný pred Bohom v spojení s dôkladným modlitbovým kontaktom s Bohom.

Majstrom takejto modlitby je Mojžiš, ktorý v pokore nechcel vykonať zverenú úlohu, lebo vedel, že ho presahuje. Dokázal Bohu povedať, že je slabý, že nesúhlasí, že sa na to necíti. Dokázal sa mnoho ráz postaviť na obranu svojho ľudu.

Mojžiš sa rozprával s Bohom z tváre do tváre. Sprostredkúval ľudu Božiu vôľu, ale i Bohu prosby svojho ľudu. Staval sa na obranu tohto ľudu, zachraňoval tento ľud a bol pri ňom.

Ktokoľvek z veriacich, kto vykonáva spoločenské úlohy, sa musí prihlásiť do „školy“ u Mojžiša a naučiť sa dôkladne ovládať jeho prístup k spoločenskej zodpovednosti. Vykonávanie moci je totiž spojené s nutnosťou vydávať svedectvo o svojej viere. To si vyžaduje čas na modlitbu. Bez nej človek nie je schopný dobre vykonať úlohy, ktoré mu boli zverené.

Text: Pavol Škovránek, kaplán

Vedieť prijať zmenu

Ochota je vždy o zmene. O prijatí zmeny. Ak som ochotný niekoho si vypočuť, otváram si myseľ novým myšlienkam. Ak som ochotný niekomu pomôcť, opúšťam svoju komfortnú zónu, aby som urobil niečo iné.

Zmena je však pre človeka najmenej vítaný element. Nemá ju rád - jedine ak je naplánovaná a presne zodpovedá jeho predstave: chcem si nájsť takúto prácu, zobrať si takéhoto muža, kúpiť si takýto dom. Vyzerá to tak, že sa nám v živote niečo mení, ale nie. Sú to len iné formy a podoby nášho rovnakého myslenia.

Prijať riziko

Nové cesty predstavujú veľké riziko. Môžu nám ukázať, že doteraz sme niečo robili zle a to sa ťažko prijíma. Zabúdame však, že ak chceme v živote niečo iné, ako práve máme, musíme urobiť niečo iné, ako sme doteraz urobili. Musíme byť ochotní pravdivo sa pozrieť na seba a zhodnotiť, či žijeme správne.

Ako je to žiť správne? Napríklad žiť primerane veku. Je normálne pre dieťa myslieť si, že všetci sú lepší a múdrejší. Ale je správne, ak tak uvažuje dospelý? Niekde sa zrejme stala chyba a zabudol prehodiť svoje myslenie z detského na dospelé. A hlavne, zabudol si urobiť ročné zúčtovanie: každý rok sa predsa niekam posúvame, niečo sa naučíme, získavame nové skúsenosti. Nie som už dieťa, ktoré skutočne vie veľmi málo. Nemôžem preto tvrdiť, že všetci sú lepší ako ja. Ale na to treba ochotu chcieť sa stať dospelým a nezávislým.

Prehodnotiť cestu

Treba aj ochotu prehodnotiť našu doterajšiu cestu. Možno to máme zo školy, že nemáme radi hodnotenia. Vnímame ich iba ako kritiku a poníženie. Ale ak nie som ochotný úprimne sa pozrieť na svoj vlastný život, riskujem, že ho nežijem najlepšie, ako by som mohol. Ak by to isté robili firmy, nikdy by sme tu nemali dobré výrobky. Preto tak často žiadajú od zákazníka spätnú väzbu, aby mohli pochopiť, kde robia chybu, alebo čo môžu urobiť lepšie. Nesprávaj sa k sebe horšie ako firma k svojmu produktu. Buď ochotný pozrieť sa na seba, daj si spätnú väzbu. Nechceš? Nebudeš počúvať? Vnútorná nepohoda si nájde cestu, ako s tebou komunikovať: prostredníctvom chorôb. Bolí ťa hrdlo? Čo sa bojíš povedať? Kazia sa ti zuby? Čo nevieš prehrýzť? Bolí ťa žalúdok? Čo nevieš stráviť? Bolia ťa kĺby? Nemal by si byť v živote flexibilnejší? Máš slabý zrak? Čo nechceš vidieť?

Veru, psychika s nami komunikuje. A naša neochota ju počúvať ju nezastaví, to skôr ona chorobami zastaví nás. Stojí to za to?

Mgr. Zuzana Liptáková
O.Z. Lepšie ja – poradenstvo, semináre, kurzy
Foto: Pavel Melicherčík

Príprava

4. októbra 2021 (Spomienky na pápeža I)

Už sú to tri týždne, ako tu bol. Dnes má však meniny, a preto mu nielen želám všetko najlepšie, ale tiež znovu uvažujem o jeho návšteve. Prvýkrát ju naznačil 8. marca, oficiálne oznámil 4. júla tohto roku. Kedy sa však začal pripravovať? Myslím na osobnú prípravu, nie tú, ktorú robili tímy odborníkov. O tej sme počuli dosť, najmä koľko stála peňazí a úsilia na slovenskej strane.
Aj keď je Svätý Otec spontánny a mnohokrát prekvapí najmä ochranku a protokolistov, jeho reči, odovzdané vopred kvôli prekladaniu, boli podrobne premyslené a dôkladne pripravené. Bolo mu jasné, koho ide osloviť, čo chce povedať - a tiež ako. Odvolávky na slovenské náboženské korene, na našu poéziu, geografický a kultúrny priestor, ako aj charakteristika národa ukázali nielen výborných poradcov v úzadí, ale aj jeho osobný záujem o vec, o nás.
Ak cirkevné dokumenty nazývajú Krista dokonalým komunikátorom, pápež František sa pri tejto návšteve ukázal ako jeho výborný námestník. A nám okrem toho, čo povedal, ukázal tiež, aká je dôležitá príprava. Je základom ohlasovania, ktoré má osloviť a každej dobrej reči. Kiežby predchádzala i slová našich štátnych aj cirkevných predstaviteľov. Kiežby sa stala popri spontánnosti súčasťou nášho vlastného vyjadrovania.

Vladimír Slovák rtv: Rádio Slovensko rtv: slovensko.rtvs.sk

Zrkadlo

11. októbra 2021 (Spomienky na pápeža II)

Po desiatich mesiacoch naň konečne došlo. Na nové riadne zrkadlo do farskej kúpeľne v Bzovíku. Provizórne som totiž rozbil. Vidiac v predajni veľké množstvo rôznych druhov som si však nevedel vybrať. A tak mi ochotný predavač ponúkol ešte niekoľko katalógov, aby som si vybral doma. Ale aké? Obyčajné alebo s led osvetlením či podsvietením? Čisté alebo zarámované, s fazetou či bez nej? Hranaté, okrúhle, elipsovité či úplne atypické?
Pozerajúc a porovnávajúc som si uvedomil, že tvar, technické prevedenie či doplnky predsa nie sú podstatné. Ide hlavne o to, aby presne odrážalo realitu. Veď o tom je zrkadlo. Pozeráme sa doňho, aby sme zistili, ako vyzeráme, akí sme. A pomáha nám upraviť sa na takých, akí chceme či máme byť.
Zdá sa, že podobne je to s informáciami, ktoré nás obklopujú, ktoré sa nám ponúkajú. Doslova nás zaplavujú, a pritom väčšina z nich je nepodstatná. Konzumujeme veci, ktoré sú ďaleko od podstaty života, ktoré nám neukazujú, akí sme, ani nás neusmerňujú, akí máme byť. Myslím, že aj v tomto smere nás pápež František pred mesiacom vyzval, aby sme odmietli konzumizmus a hľadali zrkadlo pravdy, ktoré nám ukáže, akí sme ľudia a pomôže nám k náprave nášho života.

Pokoj

18. októbra 2021 (Spomienky na pápeža III)

Mám rád pokoj a často ho prajem i druhým. Možno i preto som si pred piatimi týždňami, pri príhovore pápeža Františka členom Ekumenickej rady Cirkví znovu uvedomil, že nie je pokoj ako pokoj. Rozlíšení je viacero, asi základné na vonkajší a vnútorný.
Prvý, nazývaný aj mier, je pokojom zbraní, čas, keď nie je vojna. Trochu hlbšie je o tolerancii a prijímaní toho druhého, ako aj o férovej spolupráci. Či už v zmysle spoločenstva - národa, mesta, rodiny - alebo jednotlivca.
Druhý je o osobnom prežívaní našich vzťahov. Počnúc vzťahom k Bohu, ktorý mnohí prežívajú ako vzťah k svojmu svedomiu. Môže nás hrýzť, ale aj byť pokojné, keď konáme v súlade s ním. Znepokojovať nás môžu aj základné medziľudské vzťahy, ktoré nám na druhej strane môžu dávať istotu, náplň, a teda pokoj duše.
O vnútorný pokoj nás môže obrať i neúspech našich športovcov, problémy v práci a najmä protirečenia. Od ľudí blízkych i vzdialených. A tak ich radšej nepočúvame, alebo, ako spomenul Svätý Otec, „zaobstaráme si komfortné zóny, ktoré nám umožňujú riadiť svoj život a pokojne napredovať bez negatívnych odoziev.“
Je to však pokoj zdanlivý, únik z reality, vytvorenie svojho sveta, života. Ten ale podľa Krista stratíme, lebo je nereálny. Preto vám dnes prajem otvorený, ale skutočný pokoj duše.

Zamyslenie na dnešný deň rtv: vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Napred sa ísť musí

25. októbra 2021 (Spomienky na pápeža IV)

Pred niekoľkými týždňami mi sused ponúkol cibuľu a cesnak z tohtoročnej úrody. Vidiac krásne zapletené vence som poznamenal, že má prax. Odpovedal, že to zvykla pliesť žena, ale keď predvlani zomrela, tak si to vyhľadal na internete. Má skoro 82 rokov!
Pápež František bude mať zachvíľu 85 a tiež hľadí dopredu. Na stretnutí s bratmi jezuitmi v Bratislave povedal: „Cirkev v niektorých krajinách trpí pokušením vrátiť sa späť. Je to ideológia návratu. Bojíme sa života a slobody. Preto sa dnes vraciame do minulosti. Aby sme hľadali istoty. Bojíme sa ísť na krížne cesty. Toto je zlo tejto chvíle. Hľadať cestu v rigídnosti a klerikalizme sú dve zvrátenosti. Žijeme v ohromných časoch, ktoré majú svoje čaro, no možno aj svoj kríž. Je krásne napredovať v slobode evanjelia. Nechválim nerozvážnosť, len vás chcem upozorniť, že vracať sa do minulosti nie je správna cesta. Naopak, správna cesta je kráčať vpred – v rozlišovaní a v poslušnosti.“
Vychádzal z minulosti. U nás z cyrilometodskej, u jezuitov z duchovných cvičení Ignáca z Loyoly, charakteristických rozlišovaním duchov. Ale pozeral do budúcnosti. To bolo jeho posolstvo zo srdca Európy adresované Cirkvi všeobecnej i našej Slovenskej. Spomínanú cibuľu zjem za niekoľko mesiacov. Slová Svätého Otca však vo mne, a dúfam, že nielen vo mne, budú znieť oveľa dlhšie.

P O Ď M E N A V Ý L E T 2. diel

Vrch Vyšehrad

Druhý diel rubriky „Poďme na výlet..“ bude o dobre dostupnom vrchu na hraniciach okresu Prievidza. Vrch Vyšehrad je výrazným vrchom pohoria Žiar, ktoré sa tiahne od Remäty pri Handlovej, lemuje SV okraj okresu a končí pri Kláštore pod Znievom. Pri vyhľadávaní informácií o ňom je treba rozlišovať – Vyšehrad je aj v Prahe, aj v Maďarsku.

Kratšia a dlhšie verzie výstupu

Najkratší prístup na Vyšehrad je z parkovacej plochy pri vykrývači mobilného signálu vo Vyšehradskom sedle medzi obcami Vyšehradné a Jasenovo, vedľa cesty č. 519 spájajúcej Nitrianske Pravno a Príbovce. Odtiaľto vedie na vrchol červená TZT (je súčasťou Cesty hrdinov SNP spájajúcej Duklu a Devín).

Značenie je sprvu trochu nejasné. Od parkoviska idete po štrkovej ceste do kopca, po zriadení ranča došlo k zmene trasy, v mapách hiking.sk odbočuje doľava tesne pod rančom, v krajine odbočku označuje drevená tabuľka s nápisom Vyšehrad na pravej strane cesty, ktorá vás nasmeruje na lúku a pomedzi pás krovín odbočíte doprava a stúpate pomedzi výbehy koní až pod les, kde vás víta prvá zastávka náučného chodníka. Tu už máte 1 km a väčšiu časť výstupu za sebou. Stačí už vyjsť len 0,8 km doprava po červenej značke na vrchol. Nedávno renovované tabule náučného chodníka vám poslúžia nielen ako dobrá zámienka na oddych. Od auta sa to v pohode dá zvládnuť za 40 minút.

Dlhší a menej strmý je prístup priamo z obce Jasenovo (zelená značka - 2,4 km, autobus). Kto si chce urobiť celodenný výlet, môže prísť aj zo Solky v Nitrianskom Pravne (zelená značka, cca 5 km), príp. z Vyšehradu zísť do Solky.

Slávna minulosť

Keď vystúpite na vrcholovú plošinu (za druhou zastávkou náučného chodníka), ocitnete sa v priestore stredovekého dreveného hradu s drevenými kolmi na valoch (dnes tam už nie sú). Práve po JZ okrajovom vale budete kráčať a plocha porastená krovinami po vašej ľavej ruke až po smreky za nimi bola obohnaná hradbami. Vidieť aj priečne valy, ktoré oddeľovali nádvoria. Nad posledným sa týči dvojkríž. Hrad strážil cestu medzi Hornou Nitrou a Turcom. Prvé osídlenie tu bolo už okolo roku 700 p. n. l..

Minulý rok vzbudilo veľkú pozornosť odokrytie základov kostola Panny Márie, o ktorom sa vedelo, že stál kedysi pod hradom, ale jeho rozmery prekvapili – išlo o trojloďový románsky kostol pravdepodobne z 12. storočia s dvomi vežami. Jeho pôdorys s rozmermi 15 x 20 m pripomína iné benediktínske kostoly z tohto obdobia. Po zdokumentovaní zvyšky múrov zakryli ochrannou fóliou a opäť zasypali, aby nedošlo k ich degradácii. Mal by byť vyhlásený za kultúrnu pamiatku a potom môže výskum pokračovať. Na Google Maps sú dokonca až dva body označujúce jeho polohu, no nesnažte sa ho nájsť v krajine, oba sú v území Národnej prírodnej rezervácie, ktorá zahŕňa aj celý Vyšehrad. Platí tu 4. stupeň ochrany a preto je pohyb osôb obmedzený len na turistické chodníky! Snáď sa v budúcnosti po odokrytí a zakonzervovaní zvyškov tohto kostola rozšíri náučný chodník aj o túto nepochybne zaujímavú lokalitu. Pripomína nám staročia oddanosti našich predkov Panne Márii.

A keď už tej histórie budete mať dosť, stačí sa len zastaviť pri dvojkríži na vrchole, sadnúť si na skaly (pozor na malé deti!) a vychutnávať výhľad na vrcholky Veľkej Fatry na východe, plochý chrbát pohoria Žiar, ktoré sa tiahne na JV a v diaľke vidíme Flochovú v Kremnických vrchoch i ostré krivky Malého, Veľkého Griča a Bielych skál v pohorí Vtáčnik, na západe Strážovské vrchy. Pri ceste naspäť bude vo výhľade kraľovať Kľak. Krása prírody nám aj tu pripomína slová žalmu 19, 1-7.

Marek Šimurka, učiteľ v Piaristickej spojenej škole F. Hanáka v Prievidzi

Pohľad na vrch Vyšehrad z parkoviska

Výhľad z Vyšehradu na okolitú prírodu

Zber úrody

Prichádza jeseň
zber úrody zo svojich polí
Čo v nás počas roka nedorástlo
už nedozreje
Čo bez vody vyschlo
stratilo sa v nenávratne

Iba úrodná zem
pokorné láskavé ľudské vnútro
každodenne požehnané Bohom
vydá plody plné múdrej zrelosti

Veronika Hoffmannová

Svoje schopnosti dal do služby chorým

Blahoslavený Henrich Rebuschini

Pochádzal z bohatej rodiny a oplýval mnohými dobrými vlastnosťami. Bol zodpovedný, nadaný a svedomitý, mal zmysel pre humor. Dokázal dobre narábať s číslami a vynikal ako účtovník. Henrich Rebuschini však vo svojom živote hľadal čosi viac ako úspech v obchodnom svete.

Henrich Rebuschini sa narodil 28. mája 1860 v Gravedone na území dnešného Talianska ako druhý z piatich detí. Bol to chlapec skôr introvertný a plachý, vo svojej matke a sestre mal však dobrý príklad vo vychádzaní zo seba v prospech chudobných. Obe boli členkami Bratstva sv. Vincenta z Pauly.

Nie účtovník, ale kňaz

Po maturite začal Henrich pracovať ako účtovník vo firme svojho švagra, cítil však, že toto nie je jeho miesto. Rozhodol sa stať kňazom. Jeho otec nebol z tohto nápadu nadšený. Preňho boli dôležité najmä rastúce bankové kontá a prekvitajúce obchody. Napokon sa však nechal presvedčiť.

Nadaný Henrich začal študovať v Lombardskom seminári v Ríme a zároveň i na Gregoriánskej univerzite. Jeho štúdium ale prerušila choroba – ťažká forma depresie. Musel sa vrátiť domov a podstúpiť liečbu. Vlastná choroba ho podnietila zamýšľať sa viac nad ľudským utrpením. V tomto období začal viac navštevovať nemocnice a potešovať trpiacich. Postupne dospel k poznaniu, že sa túži venovať ich opatere a vstúpil do noviciátu rehole kamiliánov vo Verone. Po kňazskej vysviacke ho predstavení poverili výchovou mládeže a popri tom pôsobil aj ako nemocničný kaplán.

Ochotný pomôcť

V roku 1899 bol Henrich preložený do Cremony, kde zostal až do svojej smrti. Pôsobil tu ako ekonóm miestnej kamiliánskej komunity i nemocnice. Nebola to jeho vysnívaná úloha, ale postavil sa k nej so všetkou zodpovednosťou. Komu mohol, tomu pomáhal i jedlom, oblečením či peniazmi.

Hoci často trpel depresiami a niekedy mal problém i odslúžiť svätú omšu, veľmi dôveroval Bohu a to mu pomohlo prekonať všetky krízy. Po radu si k nemu chodili mnohí kňazi a miestny biskup si ho zvolil za svojho spovedníka.

Neúnavná starostlivosť Henricha o všetkých chorých a trpiacich sa skončila 10. mája 1938, keď zomrel na zápal pľúc. „Horlivý bez hluku, milosrdný bez nárokov, výrečný bez slov, svätý bez pretvárky, vo všetkej pokore," tak znie nápis na jeho hrobe. Blahorečený bol v roku 1997 pápežom Jánom Pavlom II.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podłejski: Soľ zeme a svetlo sveta 7.; www.kamillianer.at
Foto: camilliani.org

Ite missa est

Zhromaždenie sa skončilo. Občas si spomeniem na tieto latinské liturgické slová, ktorými v mojom detstve kňaz nám, veriacim, oznámil, že sv. omša sa skončila.

Dnes to už vnímam trochu inak. Som presvedčená, že sv. omša trvá, aj keď vyjdeme z kostola a následne sa rozídeme každý po svojom. Tá moja osobná + Božia omša nepretržite trvá - tým je svätá. Má iný tvar, ale obsah je stále ten istý. Zotrvávam s Bohom v každodennosti. S úsmevom dodávam, že pokračuje, aj keď spíme. Veľkňaz bdie! V každom časopriestore, za každých okolností.

Chcem však spomenúť a upriamiť pozornosť na čosi iné. Na jednu milú, nie zanedbateľnú „vec“ – a to požehnanie detí prostredníctvom kňaza, udelenie znaku kríža na čelo detí. Niektorí kňazi to robia počas prijímania Eucharistie nás, dospelých, a iní im vyhradia osobitnú časť „po“ omši. Tá chvíľa patrí iba im - deťom, Bohu a tomu kňazovi. Taká milá pozemsko-nebeská trojica. Jedni to robia rutinne ako na páse a iní im preukazujú svoju a Božiu náklonnosť osobitou milou formou. Malé detičky prichádzajú pred oltár za asistencie maminiek a tie odvážnejšie si idú po krížik samy.

Jeden kňaz to robí úplne inak. Skloní sa blahosklonne k dieťaťu na jeho úroveň, niektorých osloví po mene. A ak majú náhodou zlomenú ruku či inú „fáčovú“ nepríjemnosť, nenechá to bez povšimnutia.

Dieťa požehná a každému venuje ešte jeden bonus navyše: pohladí ich po hlávke alebo po tváričke. Niektoré deti sú také nadšené, že sa detsky rozbehnú k svojim mamám alebo aj starým mamám.

Pre mňa nezainteresovanú je to veľmi milý pohľad a určite nie som jediná. A hoci už nie som dieťa, na tvári mi to vždy vyčarí úsmev, akoby som aj ja bola medzi týmito deťmi. Veď všetky deti sú naše. Ja to viem a isto to vie aj ten láskyplný kňaz.

Text: Veronika Hoffmannová
Foto: Mária Melicherčíková

SPOMIENKA

Dňa 19. novembra si pripomíname nedožité 55. výročie sobáša našich drahých rodičov **Márie a Jozefa Dalmádyových**. 33 rokov sme žili s nimi oboma, zvyšné roky ako polosiroty s maminkou, ktorá nás navždy opustila 27. januára 2021. Ďakujeme za životy. 5 detí a 4 vnúčatá s otcom Petrom.

Odpočinutie večné daj im, ó, Pane...

Ahojte, kamaráti!

November je mesiac, v ktorom si spomíname hneď v prvý deň na všetkých svätých v nebi a na druhý deň na všetkých zosnulých, ktorí už odišli do večnosti. Nebudeme ale preto smutní – máme predsa nádej, že sa raz s nimi stretneme.
November je aj mesiac, keď chodí Martin na bielom koni a pomaly, ale isto nám pripomína blížiacu sa zimu. Mnohí ľudia, možno aj niektorí vaši kamaráti, sa potrebujú zohriať a nemajú teplé oblečenie alebo topánky. Možno im chýbajú vitamíny, maškrta alebo niečo iné, čo my ostatní považujeme za samozrejmé. Dokonca im môže chýbať priateľ, objatie, úsmev, pochopenie, láska – veci, ktoré nestoja nič a pritom sú najvzácnejšie. Stačí mať len ochotné srdce!
Keď dávame, dvakrát dostávame. Kamaráti, prosím vás, majme oči srdca otvorené, aby naše srdce videlo, či niekto okolo nás náhodou nepotrebuje pomôcť. A prosme, aby naše srdce bolo ochotné týmto ľuďom aj ozaj pomôcť... Keď nevieme, ako, pomodlime sa za nich a Nebeský Ocko to zariadi.

PS: Kamaráti, tí, ktorí ste sa zapojili do súťaže a poslali ste nám nakresleného svojho anjela strážneho aj s menom, všetci čakajte na odmenu! Veľmi pekne vám ďakujeme za úžasné kresby. Potešila som sa ja, páter Janko a isto aj vaši anjelici - a tak sme chceli, aby sa potešili aj ostatní. Do časopisu sa nám síce nezmestia všetci, ale s vaším súhlasom pár anjelikov zverejňujeme.

Vaša Evka

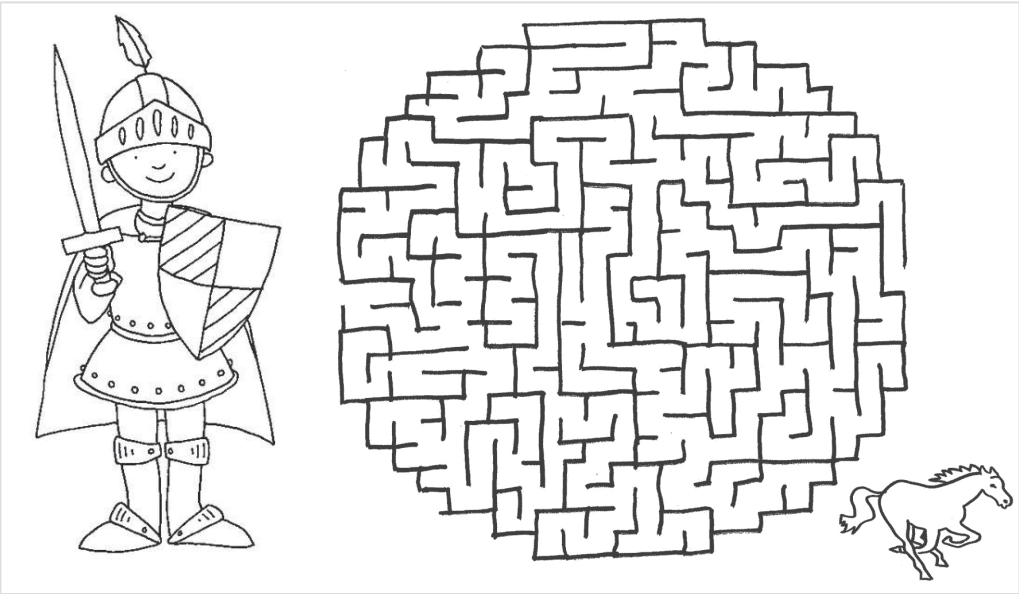

Pomôž nájsť sv. Martinovi cestu k svojmu koníkovi.

Rubriku pre deti pripravila Eva Trepáčová

Buďte vďační!

alebo

Nebol by názov výstižnejší, keby sa písmená slova duna preskupili?

Pri čakaní na vstup do kinosály som si pripadal ako v panteóne. Z lightboxov sa na mňa pozerali sebavedomé božstvá z vesmíru Marvel, čo ma primälo začať diskusiu s bratom Peťom o náboženských potrebách ľudí, ktoré sa vždy musia v nejakej forme prejaviť. Neutíchajúci dopyt po superhrdinoch a ich stále sa zväčšujúca ponuka sú vskutku pozoruhodné.

Kino má oproti kostolu viacero výhod. Predovšetkým v ňom môžete popri konzumovaní pop-cornu a koly sledovať übermenschov, ktorí sa za výdatnej pomoci špeciálnych efektov postarajú o vašu emocionálnu masáž. Najlepšie na nich je, že si nevyžadujú vernosť. Keď do kina prídete nabudúce, už vás v ňom budú čakať nové masky a kostýmy. Sú vám tiež poslušnejší, to znamená, že idú s dobou. Nelipnú na prekonaných večných pravdách. Sú sexy a cool. So slovom cool sa mi zrejme kvôli jeho významu spája verš z Apokalypsy: „Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vypľúvam z úst.“ (Zjv 3, 16)

Fashion influencer

Prvýkrát sedím v IMAXe. Reklama sľubuje dokonalý audiovizuálny zážitok. Ten sľubujú aj recenzenti Duny. Scény sú pekné, zvuk dunivý a priestorový. Na futuristickej technike si dizajnéri dali záležať, aj liturgické oblečenie poctivo pretvorili pre potreby veľavážených vesmírnych rodov. Miestami je to, pravda, komické, ale u tých, čo kňaza videli za posledné dva roky len v klipe Charli XCX, sa ironický úškrn nedostaví, a teda ani nenaruší dojem čohosi trošku mystického. „Vďakabohu za stredovek,“ hovoria si isto každý večer pred spaním kostýmoví dizajnéri.

Keď neprší, aspoň kvapká

Cítim, že sa nepatrí napísať, že som sa pri tak vymakanom filme nudil. Pripadám si ako princezná na hrášku po tej známej noci. Rysuje sa možnosť nenásilne (a trochu nelogicky) premostiť moje sklamanie s dnešným evanjeliom. Čomu sa podobá Božie kráľovstvo? Horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Priznám sa, mám rád filmy, ktoré sú ako stromy, v ktorých hniezdia nebeské vtáky. Forrest Gump je taký, Shawshank je taký. Nenájdem však v Dune v tých tonách piesku ani jedno zrnko pravdy, ktoré môžem vziať a zasiať v mojej záhrade?

Heuréka!

Ten rozhovor mladého Paula s jeho otcom, vojvodom, ktorý ho pripravuje na deň, keď on prevezme moc nad ich krajinou! Paul nie je žiaden karierista. Keby žil o niekoľko tisícročí skôr, túžil by hrať na base v nie celkom neznámej alternatívnej kapele. Otec mu vysvetľuje, že najlepšími vládcami nie sú tí, čo sa chcú chopiť moci, ale tí, ktorí slobodne súhlasia so službou, na ktorú sú predurčení.

Grécke báje ma určite bavili viac ako biblické príbehy. Obdivujem ranné vtáčatá, ale ja som z iného vrhu. Dnes som mal šťastie. Odpadli nám prvé tri hodiny, a tak som mohol dospať Dunu, ktorá sa skončila tesne pred polnocou. Zajtra o 6:00 ma ale už zase čaká ten istý hrdina z tej istej knihy. Kto mi uverí, že idem cestou slobody?

Text: Peter Pikulík, OFMConv
Foto: www.moviezone.cz

K R Í Ž O V K A

Mahátma Gándhí upozornil: „Veci, ktoré nás zničia: politika bez princípu, potešenia bez svedomia, bohatstvo bez práce, poznanie bez charakteru, podnikanie bez morálky, veda bez ľudskosti a zbožná úcta bez ... (dokončenie v tajničke).“

Pomôcky: ekoa, RPG, Galati, ypor,	Svietidlo z vosku alebo loja s knôtom	Fáza mesiaca	Ozbrojený, ochranný sprievod	Miesto posledného odpočinku	Artuš, on, aksak	Neustále, bez prestávky	Vodičský preukaz	Slovenské pohorie	Značka jednotky prúdu (ampér)	Manželkin otec	Remeň na pritiahnutie odevu k drieku	Náhrobné svietidlo
Pokrývka zeme zo zmrznutej vody					Deň venovaný oslave							
Veľká októbrová socialistická revolúcia					Ústav pamäti národa				Environmentálna porad. agentúra / Baktéria			
Malý Ivan					Sekunda (značka) / Prírodný biokompozit		Zoznam kapitol knihy / Na po anglicky					
Vitamín, antioxidant		2. časť tajničky / Bájny vládca Kamelotu										
Kúzlo, pôvab				Samec svine / Patriaci krstnému otcovi						Osobné zámeno / Svietidlo		
Patriaci krtkovi							Cecílii (dať niečo, podať)					
Titul vodcu kozákov							Ručný protitankový granát	Solmizačná slabika / Mužší súrodenci			Značka el. náboja (coulomb) / Snežný muž	
	Predložka / Podlhovastá zelená zelenina		Kyslík (ch. značka) / Privlastňovacie zámeno		Znak mesta alebo rodu / Obdobie ôsmych dní				Osobné zámeno / Malá Ilona			Zimná pokrývka hlavy
Sprav to šitím						Trochu pripáľ pri pečení						
Hodina (skratka)		Zvuk cŕkajúcej vody / Cvičenie				Župa v Rumunsku / Pórobetón						
1. časť tajničky							Ukazovacie zámeno / Dusík (chem. značka)			Dvojhláska / Asociácia súkromných lekárov		
Označenie karavanov (Recreational vehicle)			Vápenatá látka / Astát (chem. značka)								Označenie výkonu / A podobne (skr.)	
Značka motorových vozidiel				Predložka			Rytmický vzor na Balkáne / Spojka					
Časť divadelnej hry				Druh papagája				Liehový masážny prípravok s mentolom				

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „koľko váži hriech.“

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika
od 27. septembra do 31. októbra 2021

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Alex Pavel Eim
Maxim Nemčok
Richard Macháč
Marcus Kohút
Timotej Baláž
Paulína Hochreiterová
Henrieta Dunková
Dávid Petic

Manželstvo uzavreli:

Rudolf Valentin – Danita Mokrá
Denis Vöröš – Terézia Bodonská

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Ženka Brandová, 64 r.
Rozalie Hegerová, 81 r.
Erich Wiesner, 59 r.
Drahoslav Vrtík, 67 r.
Michal Andacký, 83 r.
Ján Mokrý, 70 r.
Václav Vido, 83 r.
Ján Trgiňa, 79 r.
Jakub Chobot, 27 r.
Bohuslav Vido, 66 r.
Milan Hátrik, 90 r.
Miroslav Kosec, 42 r.
Ondrej Nesládek, 78 r.
Ondrej Jungman, 75 r.
Peter Krovina, 63 r.
Mária Kostková, 84 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie!

Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať farskému časopisu Bartolomej, budeme radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: ***bartolomej@farapd.sk***

BARTOLOMEJ
ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače: EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4, 971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Pavol Škovránek, Jozef Durkot, Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan Kollár, Zuzana Liptáková, Mária Melicherčíková, Dagmara Pavlove, Mária Pytlová, Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 35, 36 - Štefan Kollár
str. 2, 3 - Mária Melicherčíková
str. 27 - Pavel Melicherčík

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciame.

Misijná nedeľa, farský Kostol sv. Bartolomeja, 24. októbra 2021

Pobožnosť za duše v očistci, Mariánsky vršok v Prievidzi, 1. november 2021